

ŠKOLSKO NATJECANJE UČENIKA IZ GEOGRAFIJE 2010. GODINE
1. RAZRED

Zaporka _____ **Bodovi** _____

U sljedećim zadacima poveži desni stupac s lijevim upisivanjem slova na crtu ispred pojmova u lijevom stupcu. Jedno slovo je višak.

2

1. Poveži elemente geografske mreže s odgovarajućim opisima.

_____ EKVATOR	A. Bliža je ekvatoru nego sjevernom polu.
_____ POČETNI MERIDIJAN	B. Dijeli na pola sjeverni ledeni pojas.
_____ SJEVERNA OBRATNICA	C. Dijeli na pola žarki pojas.
_____ SJEVERNA POLARNICA	D. Najkraća je među navedenim paralelama.
	E. Jedina među navedenim linijama nema oblik sličan kružnici.

2

2. Poveži svemirska tijela s odgovarajućim opisima.

_____ KOMETI	A. stalni i prirodni pratioci planeta
_____ METEORITI	B. meteori koji su pali na Zemlju
_____ SATELITI	C. plinovita tijela koja zrače vlastitu svjetlost i toplinu
_____ ZVIJEZDE	D. mali planeti, planetoidi
	E. mala tijela od smrznutih plinova, prašine, stijenja i metala koja, kad se približe Suncu, isparavaju stvarajući oblak plina

2

3. Poveži kartografske pojmove s odgovarajućim objašnjenjima.

_____ REAMBULACIJA	A. Visinska razlika između dvije točke na Zemlji.
_____ GENERALIZACIJA	B. Uopćavanje i izbor sadržaja za izradu karata sitnih mjerila.
_____ AEROFOTOGRAMETRIJA	C. Ispravljanje i dopunjavanje sadržaja izvornih karata.
_____ EKVIDISTANCIJA	D. Visinska razlika između dvije osnovne izohipse.
	E. Izrada posebnih zračnih snimaka terena koji se koriste za izradu izvornih karata.

2

4. Poveži vrste karata koje se izrađuju u Hrvatskoj s odgovarajućim mjerilima.

_____ PREGLEDNA KARTA	A. 1:25 000 i 1:100 000
_____ HRVATSKA OSNOVNA KARTA	B. 1:22 000 000
_____ PLAN	C. 1:75 000
_____ TOPOGRAFSKA KARTA	D. 1:8 000
	E. najčešće u mjerilu 1:5 000

2

5. Zaokruži slova ispred udubljenih reljefnih oblika. Četiri su točna odgovora.

A. ponikva	C. hrbat	E. kotlina
B. zavalu	D. masiv	F. dolina

2

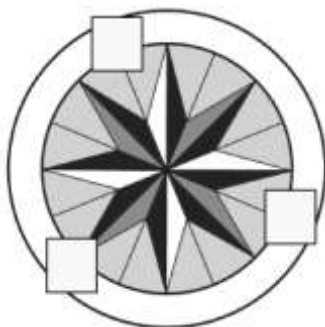
6. Zaokruži slova ispred vrsta magmatskih stijena koje se izdvajaju prema mjestu i brzini kristalizacije. Dva su točna odgovora.

A. klastične	D. kemogene
B. ultrabazične	E. neutralne
C. intruzivne	F. efuzivne

3

7. U kvadrate na vjetrulji upiši slova ispred odgovarajućih azimuta.

- A. 112°30'
B. 247°30'
C. 135°
D. 337°30'
E. 282°15'
F. 225°

3

8. U kvadrate na skici Zemlje upiši slova kojima su obilježene pripadajuće brojčane vrijednosti s donjeg popisa.

A. 12 755 km	C. 66° 33'	E. 23° 27'
B. 40 077 km	D. 38 750 km	F. 12 712 km

Sljedeće zadatke riješi koristeći isječak topografske karte

3

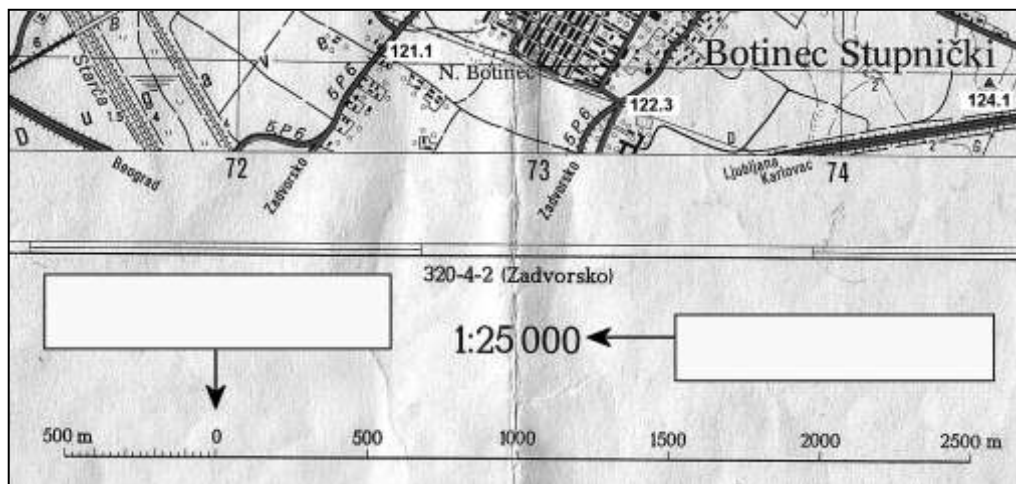
9. U pravokutnike upiši nazive vrsta mjerila. Koliki je modul mjerila? _____

2

10. Na isječku zaokruži nadmorske visine dviju najviših kota i izračunaj relativnu visinu između njih. Relativna visina iznosi _____ metara.

2

11. Dužina izmjerena između te dvije kote na ovoj karti iznosi 56 milimetara. Koliko bi dužina između tih točaka iznosila na karti 1:100 000, a koliko na karti 1:50 000? Na karti mjerila 1:100 000 dužina iznosi _____ milimetara, a na karti mjerila 1:50 000 _____ milimetara.

PROSTOR ZA
RAČUNANJE

3

12. Pored opisa upiši nazive odgovarajućih hipsometrijskih ili batimetrijskih zona.

A. Dijelovi reljefa na nadmorskim visinama do 200 metara. _____

B. Zona na dubinama do 200 metara. _____

C. Zona na dubinama od 3 000 do 6 000 metara. _____

D. Dijelovi reljefa na visinama većim od 1 500 metara. _____

E. Zona na dubinama od 200 do 3000 metara. _____

F. Dijelovi reljefa na nadmorskim visinama od 500 do 1 500 metara. _____

2

13. Ispred kartografskih opisa upiši odgovarajuće nazive.

A. _____ Putni vodiči s kartama koji su se izrađivali u razdoblju Rimskog carstva.

B. _____ Pomorske karte koje su se od 14. stoljeća koristile za plovidbu Sredozemnim morem.

3

14. Uz elemente prirodne osnove upiši nazive geografskih disciplina koje ih proučavaju.

A. reljef _____ D. tlo _____

B. vode _____ E. životinjski svijet _____

C. biljni svijet _____ F. klima _____

2

15. Ispred opisa upiši nazive opisanih strana svijeta.

A. _____ Na početku razvoja orijentacije to je bila najvažnija strana svijeta.

B. _____ Kao početnu stranu svijeta u orijentaciji koristili su je Arapi.

C. _____ Orijentacija je nazvana po ovoj strani svijeta.

D. _____ Danas je najvažnija strana svijeta u orijentaciji.

3

16. Uz pojedine vrsta stijena upiši odgovarajuću skupinu: sedimentne, metamorfne ili magmatske.

A. treset _____ C. mramor _____ E. breča _____

B. granit _____ D. bazalt _____ F. prapor _____

3

17. U tablicu upiši nazive geoloških razdoblja koja nedostaju.

ERA	PERIOD	EPOHA
KENOZOIK	NEOGEN	
		PLIOCEN
		MIOCEN
		OLIGOCEN
		EOCEN
		PALEOCEN
	JURA	

2

18. Pored opisa upiši prezimena osoba značajnih za razvoj geografske znanosti.

- A. Prvi je za oblik Zemlje upotrijebio naziv geoid. _____
- B. Prvi je uspješno izračunao opseg Zemlje na ekvatoru. _____
- C. Autor teorije o heliocentričnom sustavu. _____
- D. Rimski geograf kome je pripisan geocentrični sustav. _____

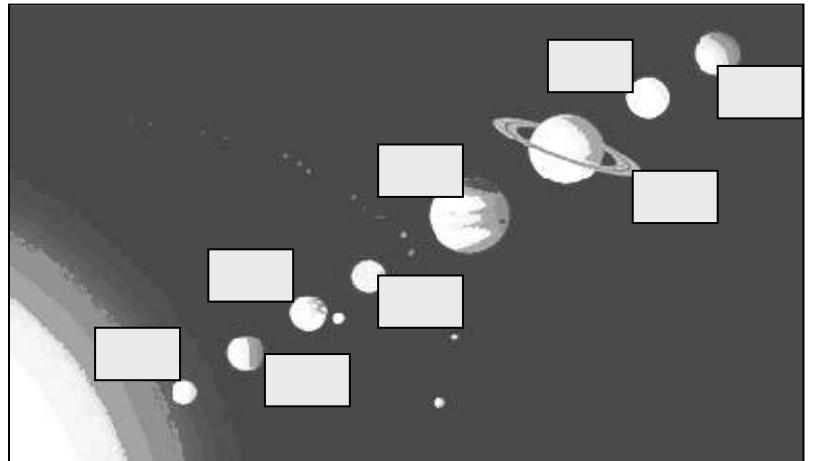
3

19. Na skici Sunčevog sustava slova ispred opisa upiši u pravokutnike pored pripadajućih planeta. Na crte pored opisa napiši nazive tih planeta

- A. Najveći planet u Sunčevom sustavu.

- B. Ima najviše satelita.

- C. Najveći među terestričkim planetima.

U sljedećim zadacima upiši riječi koje nedostaju.

2

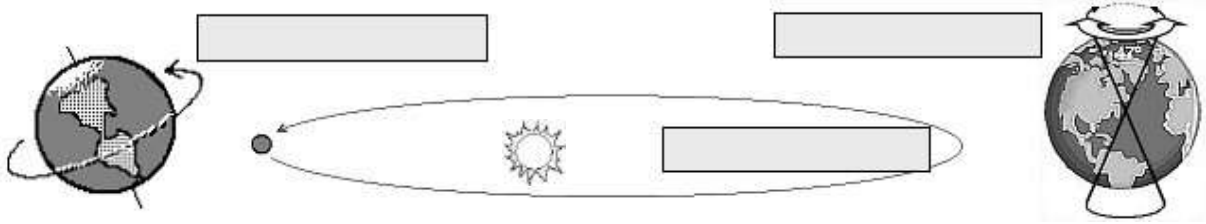
20. Područja u Zemljinoj unutrašnjosti na kojima se dodiruju prostori različitih fizičkih i geografskih svojstava nazivaju se _____, a postojanje takvih zona prvi je uočio znameniti geofizičar _____ (upiši samo prezime).

2

21. Prvi globalni satelitski sustav za navigaciju naziva se _____ ili skraćeno GPS. Svemirski dio sustava sastoji se od 24 _____ koji su u orbiti oko Zemlje, a zemaljski dio od kontrolnih stanica i prijamnika. Prilikom orijentacije na zemljištu, uz GPS se koristi i kompas. Dio kompasa koji pokazuje pravac sjever – jug naziva se _____. U zračnom i pomorskom prometu za orijentaciju se koristi i _____ koji odašilje elektromagnetne valove, a zatim ih prima odbijene od raznih predmeta i određuje im položaj.

3

22. Kod skica pojedinih Zemljinih gibanja upiši njihove nazive.

Sljedeće zadatke riješi na karti svijeta.

2

23. Ispuni krug kojim je označena najdublja točka u svjetskom moru. Ona se nalazi u

jarku.

2

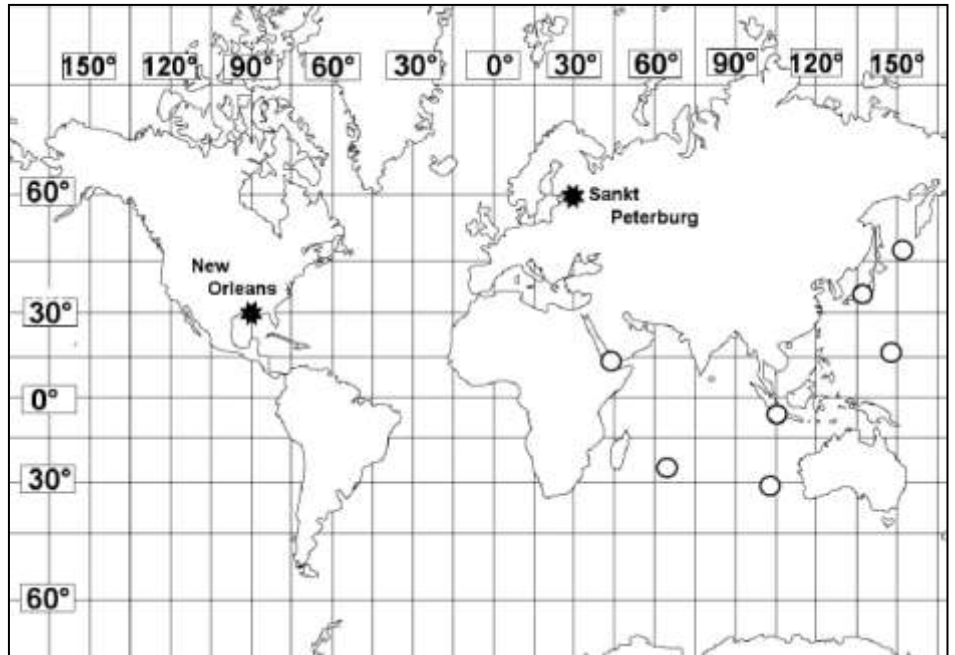
24. Oboji (ispuni) cijelu površinu otoka na kome se nalazi zvjezdarnica Greenwich. To je otok

2

25. Prekriži (x) krug kojim je obilježeno mjesto koje ima najveću brzinu rotacije, a zaokruži krug na mjestu s najmanjom brzinom rotacije.

2

26. Tko je autor projekcije u kojoj je izrađena ova karta?

Prema projekcijskoj plohi (obliku normalne geografske mreže) to je _____ projekcija.

2

27. Odredi geografski smještaj New Orleansa i Sankt Peterburga.

New Orleans

Sankt Peterburg

_____ g.š.

_____ g.š.

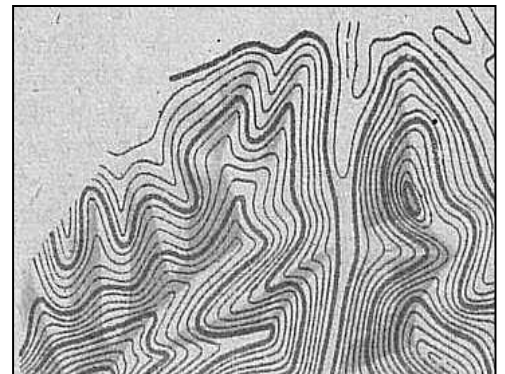
_____ g.d.

_____ g.d.

2

28. Koje su dvije metode prikazivanja reljefa korištene na slici?

_____ i _____

2

29. Navedene vrste ugljena obilježi prema redoslijedu nastanka u procesu karbonizacije biljnih ostataka. Vrstu koja nastaje na početku tog procesa obilježi brojem 1 i tako redom do broja 4 kojim ćeš obilježiti vrstu koja nastaje na kraju tog procesa.

_____ antracit

_____ lignit

_____ treset

_____ kameni ugljen

3

30. Najzastupljenijim skupinama minerala pridruži pripadajuće minerale s popisa.

- kremen
- dijamant

- kalcit
- zlato

- dolomit
- tinjci

	SAMORODNI MINERALI	SILIKATI	KARBONATI	OKSIDI I HIDROKSIDI
PREDSTAVNICI				